

MINISTEREN

Transport-, Bygnings- og Boligudvalget
Folketinget

Dato 27. november 2018
J. nr. 2018 - 6136

Frederiksholms Kanal 27 F
1220 København K

Telefon 41 71 27 00

Transport-, Bygnings- og Boligudvalget har i brev af 13. november 2018 stillet mig følgende spørgsmål (TRU alm. del), som jeg hermed skal besvare. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Jacob Mark (SF).

Spørgsmål nr. 93:

Vil ministeren oplyse, hvor meget det vil koste, såfremt alle under 25 år kunne bruge offentlig transport gratis? I besvarelsen bedes der taget hensyn til, at en række rabatordninger, billigbilletter m.v. vil bortfalde eller få reduceret anvendelse (nemlig kun for 25+ - årige), ligesom der ønskes taget hensyn til den ekstra kapacitet tiltaget ville kræve og omkostningerne hertil.

Svar:

Jeg har bedt Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen bidrage til svaret. Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen oplyser følgende:

”En samlet pris for, hvad det vil koste, hvis unge under 25 år rejser gratis i den offentlige transport, består af to elementer: for det første, prisen for at give den gruppe unge, der rejser kollektivt i dag, helt gratis rejser, og for det andet, en prognose for hvor meget ekstra drift, der vil være behov for.

For at starte med dagens situation: I dag betaler unge under 25 år i meget runde tal ca. 2 mia. kr. om året for at rejse med offentlig transport. Herudover betaler staten i dag ca. 750 mio. kr. i refusion til rabatter af børn og unge, og endeligt betaler stat og kommuner og regioner de resterende omkostninger til driften af den offentlige transport.

Hvis alle under 25 år rejser gratis og rejser på samme måde som i dag, vil det derfor umiddelbart koste samfundet det ekstra i forhold til omkostningerne i dag, som de unge selv betaler, nemlig i størrelsesordenen 2 mia. kr. om året.

Det er dog kun en del af det samlede svar. For hvis de unge får gratis offentlig transport, vil deres rejsemønster højst sandsynligt ændre sig. Men trafikmodeller kan kun regne på marginale ændringer, og ændringen ved at gøre offentlig transport gratis er så omfattende, at trafikmodeller ikke kan modellere det.

Et forsigtigt estimat på, hvor mange ekstra rejsende tiltaget vil skabe, lyder på en stigning fra de ca. 120 mio. rejser unge foretog i 2016, til ca. 210 mio. rejser om året. Dette er baseret på en analyse som Teknologirådet udarbejdede i 2006, som vurderede, at gratis offentlig transport vil generere 75 pct. ekstra rejser (Teknologirådet 2006: *Perspektiver ved indførelse af gratis offentlig transport*).

Hvis ikke driften forøges, vil det, at de unge foretager ca. 90 mio. rejser ekstra om året, formentlig medføre et større frafald blandt de rejsende, der betaler fuld pris i dag, idet der ikke vil være plads til de betalende kunder. Det er i sigens natur vanskeligt at estimere dette indtægtstab, men antages der et bortfald på f.eks. 50 mio. betalende kunder i den offentlige transport, vil det modsvare et indtægtstab på 1-2 mia. kr.

Såfremt der skal være samme serviceniveau og plads pr. passager som i dag, skal der ske en betragtelig driftsforøgelse. Det er ikke umiddelbart muligt at give et skøn på, hvor og hvornår der vil være behov for øget drift. Men for omkostningerne er det afgørende, om passagerforøgelsen sker i spidstimerne eller på tidspunkter, hvor der i forvejen er god plads, og om behovet vokser mest i storbyerne eller udenfor byerne. Men en driftsudvidelse på f.eks. 25 pct. repræsenterer en meromkostning på 2-3 mia. kr.

Et samlet skøn for omkostningerne til gratis offentlig transport for unge under 25 år består derfor af det direkte indtægtstab på ca. 2 mia. kr. om året, samt det betydelige indtægtstab fra passagerer, der holder op med at benytte offentlig transport, eller alternativt udgifter til markant forøgelse af driften. Et groft skøn over de samlede meromkostninger lyder derfor på 3-5 mia. kr. årligt.

Betydningen af tiltaget vil variere landet over. I storbyerne vil tiltaget formentlig medføre en overflytning af cyklister til offentlig transport, hvis man ser på de unges transportvalg i dag, mens det udenfor byerne i højere grad kan give en overflytning fra bil.”

Med venlig hilsen

Ole Birk Olesen